

ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ Κ. ΣΗΜΙΤΗ

Χαμηλοί τόνοι στην Τουρκία

Με διακριτική ικανοποίηση και αποφεύγοντας, τουλάχιστον μέχρι χθες τα διθυραμβικά σχόλια, υποδέχθηκαν ο Τύπος και τα ΜΜΕ της Τουρκίας τα όσα αναφέρονται στο βιβλίο του πρώην πρωθυπουργού Κώστα Σημίτη για τα θλιβερά γεγονότα της επεισοδιακής νύχτας των Ιμίων. Στις μεγάλες εφημερίδες, όπως και στο CNN Turk, υπάρχουν, βεβαίως, εκτενείς αναφορές, αλλά θα πρέπει κανείς να ψάξει μέσα στις γραμμές για να διακρίνει τη διάχυτη ικανοποίηση, που εκδηλώνεται, όμως, σε χαμηλούς τόνους και προφανώς είναι δικαιολογημένη, αφού η επιβεβαίωση έρχεται από τα πιο επίσημα χείλη όπως αυτά ενός πρώην πρωθυπουργού της Ελλάδας. Σε κάποιο τηλεοπτικό σταθμό επαναλήφθηκαν οι δηλώσεις που είχε κάνει ο τότε πρωθυπουργός Τανούτ Τσιλέρ που εμφανιζόταν βέβαια ότι «αυτή η σημαία (σ.σ. η ελληνική) θα κατέβει», ενώ εφημερίδες όπως η «Χουριέτ», η «Μιλιέτ» και η «Ραντικάλ» αναδημοσιεύουν τις σχετικές περικοπές από το βιβλίο του κ. Σημίτη με τίτλους όπως «Ελληνική Τραγωδία», «Ομολογίες 7 χρόνια αργότερα» και «Τα Ιμια ήταν ένα φιάσκο». Αντίθετα, δυσφορία φέρεται να έχει προκληθεί στην Αθήνα, καθώς κυβερνητικά στελέχη έκαναν λόγο για «πρόωρη ανακίνηση του θέματος», το οποίο όπως σημείωναν κάποιες πλευρές «δεν προσφέρει υπηρεσία στη συγκυρία».

Κ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

Αναβάλλονται τα «δύσκολα» ταξίδια

Τελικά τα... «δύσκολα» ταξίδια του Κ. Καραμανλή, μετατίθενται αν όχι για τις ελληνικές καλένδες, πάντως για πολύ αργότερα. Το σίγουρο είναι, αυτό της Ιαπωνίας την ερχόμενη Τετάρτη και της Βαρκελώνης στις 26 Νοεμβρίου για την Ευρωμεσογειακή Διάσκεψη. Αντίθετα, η επίσκεψη στην Αγκυρα αναβάλλεται. Ούτε όμως πρόκειται να πραγματοποιηθεί ταξίδι στα Τίρανα, όπως έσπευσε να προαναγγείλει ο Σάλι Μπερίσα!

● Πάντως, εκτεθειμένη αφήνει την κυβέρνηση ο Τούρκος πρωθυπουργός Ταγίπ Ερντογάν, καθώς, ανακοίνωνε ότι η επίσκεψη του Κ. Καραμανλή θα γίνει τον Δεκέμβριο. Σύμφωνα με το CNN Turk ο κ. Ερντογάν τόνισε ότι «ο Κώστας στο τέλος του ερχόμενου μήνα θα επισκεφθεί την Τουρκία» (ο κ. Ερντογάν αναφέρεται στους πρωθυπουργούς της Ιταλίας, Αγγλίας και Ελλάδας, με τα μικρά ονόματά τους).

Θετικά συμπεράσματα από την εξόρμηση του ΠΑΣΟΚ με θέμα την ακρίβεια

«Κατηγορώ» Γ. Παπανδρέου για δημοσιονομική κατάρρευση

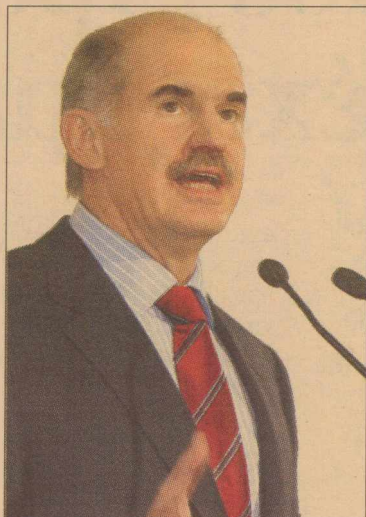
➤ Η μεγαλύτερη εξόρμηση του ΠΑΣΟΚ μετά τις εκλογές. Συμμετείχαν πάνω από 15.000 μέλη, μοιράστηκαν πάνω από 300.000 φυλλάδια

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗ ΣΚΟΥΡΗ

Για «δημοσιονομική κατάρρευση» θα κατηγορήσει απόψε την κυβέρνηση ο Γιώργος Παπανδρέου, ενώ θετική υπήρξε η πρώτη πανελλαδική εξόρμηση του κόμματος, με θέμα την ακρίβεια. «Ούτε τον δεύτερο προϋπολογισμό της η κυβέρνηση δεν μπορεί να εκτελέσει», πρόκειται να τονίσει απόψε ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ, μιλώντας σε εκδήλωση του ελληνοαμερικανικού επιμελητηρίου για την οικονομία, ενώ θα υπογραμμίσει πως και οι μεταρρυθμίσεις που η κυβέρνηση έκανε ή δεν είχαν αποτελέσματα ή είχαν αντίθετα αποτελέσματα από αυτά που αναμενόταν.

ΟΤΕ δεν έχει λάβει ακόμα την έγκριση της Κομισιόν, το ασφαλιστικό των τραπεζών αντιμετωπίζει οικονομικά προβλήματα, το ωράριο όχι μόνο δεν δημιούργησε νέες θέσεις εργασίας και δεν αύξησε τον τζίρο όπως επέμενε η κυβέρνηση, αλλά έφερε και νέα προβλήματα στους μικρομεσαίους και τους εργαζομένους κ.λπ.

Είναι σαφές ότι το ΠΑΣΟΚ επιδιώκει να μεταφέρει την πολιτική α-



➤ Γ. Παπανδρέου

τζέντα στον τομέα της οικονομίας, έναν τομέα που θα κρίνει εν πολλοίς και τις προσεχείς εκλογές. Αλλωστε, τόσο η πανελλήνια ημέρα για την ακρίβεια που πραγματοποιήθηκε το Σάββατο όσο και το πανελλαδικό διήμερο για την υγεία (14 και 15 Νοεμβρίου).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ➤ Τα συμπεράσματα, πάντως, από την πανελλαδική ημέρα για την ακρίβεια είναι πολλαπλά. Πρώτον -και σύμφωνα πάντα με τη Χαριλάου Τρικούπη- για πρώτη φορά μετά την απώλεια της εξουσίας, το ΠΑΣΟΚ πραγματοποίησε μια τόσο μεγάλη εξόρμηση, αφού τα μέλη των κλιμακίων που επισκέφθηκαν λαϊκές, καφετέριες και σούπερ μάρκετ σε όλη τη χώρα ανέρχο-

Πρόταση για την αυτοδιοίκηση

➤ Υπέρ της Μητροπολιτικής Αυτοδιοίκησης πρόκειται να ταχθεί ο κ. Γ. Παπανδρέου που το πρωί της Πέμπτης θα μιλήσει στο Συνέδριο της ΚΕΔΚΕ στη Ρόδο. Ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ θα παρουσιάσει ολοκληρωμένη πρόταση για την Αυτοδιοίκηση, ακόμα και για τα οικονομικά της, σε συνδυασμό με την επικείμενη συνταγματική αναθεώρηση. Το πρωί σήμερα ο κ. Παπανδρέου θα συναντηθεί με την Ευρωκοινοβουλευτική Ομάδα του κόμματός του, ενώ το μεσημέρι αύριο θα παραθέσει γεύμα στους Κοινοβουλευτικούς Συντάκτες των Μέσων Ενημέρωσης.

νται σε 15.000, ενώ εκτιμούν ότι μοιράστηκαν πάνω από 300.000 φυλλάδια και... σφίχθηκαν περί τα 80.000 χέρια!

Δεύτερον, από την εξόρμηση, μπορεί να χάρηκαν οι ψηφοφόροι του ΠΑΣΟΚ, που είδαν δίπλα τους τα στελέχη του κόμματός τους, ωστόσο τα κλιμάκια δεν συνάντησαν θετικό

κλίμα προς το κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης, τέτοιο τουλάχιστον που να συνιστά αλλαγή ρότας των ψηφοφόρων.

Τρίτον, ενώ οι ψηφοφόροι της Νέας Δημοκρατίας υπήρξαν «μαγκωμένοι» (κάποιοι εξ αυτών έλεγαν στα κλιμάκια «και εσείς τι κάνετε είκοσι χρόνια»), οι ψηφοφόροι του ΠΑΣΟΚ έστειλαν το μήνυμα «να αποσυρθούν από τη δημοσιότητα» πρώην κορυφαία στελέχη που με τις πολιτικές τους ή την προσωπική τους στάση έχουν προκαλέσει τη μείν των εργαζομένων. Ως κεντρικό μήνυμα, βεβαίως, παραμένει πως για πρώτη φορά ως αντιπολίτευση το ΠΑΣΟΚ βγήκε στους δρόμους και πως η πρώτη αυτή φορά άφησε «μαγιά» για τις επόμενες εξορμήσεις.

ΔΕΚΟ ➤ Το ΠΑΣΟΚ, πάντως, δείχνει να το απασχολεί και το νομοσχέδιο για τις ΔΕΚΟ που πρόκειται να καταθέσει η κυβέρνηση, καθώς στη Χαριλάου Τρικούπη δεν επιθυμούν να την ξαναπατίσουν όπως έγινε με τον ΟΤΕ. Το θέμα, ωστόσο, είναι δύσκολο, καθώς υπάρχουν παγιωμένες δύο αντιλήψεις για την οικονομία.

Προκειμένου δε να μην δημιουργηθούν προβλήματα, το νομοσχέδιο για τις ΔΕΚΟ δεν μπήκε στην ατζέντα της αυριανής συνεδρίασης του Συντονιστικού, όπου θα συζητηθούν οι εξελίξεις στην οικονομία, υπό το φως των νέων αλλαγών στον προϋπολογισμό.

Σε κλίμα έντασης συνεδρίασε η Κεντρική Πολιτική Επιτροπή

Πήρε το χρίσμα του ΣΥΝ ο Α. Τσίπρας

Ο ΣΥΝ είναι το πρώτο κόμμα που προχώρησε στην έγκριση υποψηφιότητας για τις δημοκρατικές εκλογές, καθώς ενέκρινε την υποψηφιότητα του Αλέξη Τσίπρα για τον δήμο της Αθήνας, του Τ. Κουράκη στον Δήμο Θεσσαλονίκης και ομόφωνα την πρόταση για τον Θ. Δρίτσα στον Δήμο Πειραιά. Η Κεντρική Πολιτική Επιτροπή του ΣΥΝ, όμως, συνεδρίασε χθες σε κλίμα έντονων αντιπαράθεσεων και αποχωρήσεων, αφού η πρώτη από αυτές τις υποψηφιότητες, του κ. Τσίπρα βρέθηκε στο μάτι του κυκλώνα των εσωτερικών αντιπαράθεσεων του κόμματος. Η πολιτική επιτροπή απέρριψε με μεγάλη πλειο-

ψηφία την πρόταση της Νομαρχιακής Οργάνωσης Αθήνας για τον Μιχάλη Παπαγιαννάκη και ενέκρινε ως πρόταση υποψηφιότητας για τον πρώτο δήμο της χώρας -ύστερα από πρόταση του Αλέκου Αλαβάνου- τον Αλέξη Τσίπρα.

Το κλίμα στη διήμερη συνεδρίαση της ΚΠΕ του ΣΥΝ ήταν βαρύ, καθώς τέθηκαν όχι μόνο διαδικαστικά θέματα -για τον τρόπο επιλογής- αλλά και γενικότερα που αφορούν την τακτική του κόμματος στις αυτοδιοικητικές εκλογές.

Αίσθηση προκάλεσε και το άρθρο στην «Αυγή» της Κυριακής του Λεωνίδα Κύρκου, ο οποίος, μεταξύ άλλων, τόνισε ότι πολλοί αναρωπι-

ούνται αν «αξίζει να απλωνόμαστε σε μια προσπάθεια χωρίς καμία προοπτική, εκτός του να συντηρήσουμε ένα μίζερο μικρό ποσοστό». Ωστόσο, αντίθετη άποψη εξέφρασε το ιστορικό στέλεχος της Αριστεράς Κ. Φιλίππης, ο οποίος απάντησε χθες στον κ. Κύρκο σπρίζοντας την ηγεσία του ΣΥΝ, ενώ υποστήριξε την πρόταση υπέρ του Α. Τσίπρα.

ΑΠΟΧΩΡΗΣΗ ➤ Είναι χαρακτηριστικό ότι αμέσως μετά τη μη επικύρωση της πρότασης της ΝΕ Αθήνας από την ΚΠΕ (με ψήφους 66 έναντι 33), αποχώρησαν από την αίθουσα τα μέλη της «Ανανεωτικής Συσπείρωσης», ενώ αμέσως μετά στην πρότα-

ση του κ. Αλαβάνου για τον Α. Τσίπρα (68 υπέρ και 7 αποχές) τα μέλη της «Παρέμβασης» απείχαν από την ψηφοφορία. Ο κ. Αλαβάνος τόνισε ότι θα πρέπει να υποστηριχθεί η εναλλακτική, αριστερή παρουσία του κόμματος στις δημοτικές εκλογές, αναγνωρίζοντας ωστόσο ότι το 42% βάζει νέα ζητήματα και ως εκ τούτου μπορεί να γίνουν πιο ευρύτερες συνεργασίες, ώστε «το λάκκο που άνοιξε η ΝΔ να πέσει η ίδια μέσα».

Πλατόγραμμα υπέρ της αλλαγής της στρατηγικής του κόμματος στις εκλογές κατέθεσε ο Σ. Πιτσιόρλας λέγοντας ότι ο ΣΥΝ πρέπει να διεκδικήσει τον ρόλο του βασικού πόλου προγραμματικής αντιπολίτευσης.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΗ ΣΚΑΝΔΑΛΟΛΟΓΙΑ

Η αλήθεια για το χρηματιστήριο

Η χρηματοπιστωτική έξαρση του 1999 είχε την αφετηρία της στο 1997. Μετά από τρία χρόνια στασιμότητας, ο δείκτης σημείωσε άνοδο κατά 58,5%. Το 1998 και το 1999 η άνοδος επιταχύνθηκε. Αντίθετα, από το 2000 μέχρι το 2002 ο δείκτης εμφάνισε σημαντική πτώση. Πρώτο έτος νέας ανόδου που συνεχίστηκε έκτοτε ήταν το 2003. Κατά το διάστημα 1997 - 99, ταυτόχρονα με την επιταχυνόμενη αύξηση των τιμών, αυξήθηκε η αξία των συναλλαγών. Η πώση των τιμών μετά τις 17 Σεπτεμβρίου 1999 προσάρμοσε τις τιμές στα επίπεδα των 4.000 μονάδων μέχρι τα μέσα Απριλίου του 2000. Λίγο αργότερα άρχισε η απροσδόκητη πώση των διεθνών τιμών που διήρκεσε μέχρι τις αρχές του 2003, και ήταν η μεγαλύτερη μετά το 1929 - 32. Οι ελληνικές τιμές ακολούθησαν αναπόφευκτα τη διεθνή τάση. Στις 31.12.2002 ο δείκτης στο Χρηματιστήριο Αθηνών είχε φτάσει στις 1.748 μονάδες. Η μεγάλη μείωση των τιμών του ελληνικού χρηματιστηρίου ήταν συνάρτηση διαφόρων παραγόντων, προκλήθηκε όμως κυρίως από τη διεθνή κρίση. Σημαντικός αριθμός επενδυτών, που το 1999 στράφηκαν για πρώτη φορά στο χρηματιστήριο, δεν είχαν εμπειρία ούτε πώς λειτουργεί η αγορά ούτε πώς διαμορφώνονται οι τιμές. Ήταν βέβαιοι ότι δεν μπορούσε να υπάρξει αναστροφή της ανόδου.

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ >>> Η βεβαιότητα αυτή τροφοδότησε βραχυπρόθεσμες προσδοκίες υπερκερδών από την υπερβολική αύξηση των τιμών. Από την πλευρά των επιχειρηματιών η «χρηματοπιστωτική άνοδος» αντιμετωπίστηκε πολύ συχνά με βραχυπρόθεσμα ιδιοτελή κριτήρια. Η γρήγορη άνοδος των τιμών έδωσε την αίσθηση ότι μπορούσαν να συγκεντρώσουν φθηνά κεφάλαια και έσπευσαν να το κάνουν όσο πιο γρήγορα γινόταν. Η μεγάλη κάμψη των τιμών χρεώθηκε στις εποπτικές αρχές και στην κυβέρνηση. Η προσδοκία ότι οι εποπτικές αρχές μπορούσαν να παρέμβουν στις τιμές ήταν εξωπραγματική. Η ανταπόκριση της πολιτείας στην κρίση του 1999 - 2000 ήταν άμεση σε όρους μεταρρυθμίσεων, αλλά και σε όρους τιμωρίας των παραβάσεων. Παρ' όλα αυτά όμως η πολιτική κατασυσκοφάντηση της κυβέρνησης και των εποπτικών αρχών ήταν εντονότατη. Η θεωρία για το «έγκλημα» στο χρηματιστήριο αποσιώπησε τελείως την ύπαρξη διεθνούς κρίσης.

Αποσπάσματα από το βιβλίο του Κ. Σημίτη «Πολιτική για μια δημιουργική Ελλάδα 1996-2004» προδημοσιεύει και σήμερα η «Ημερησία». Τα σημερινά αποσπάσματα αφορούν την οικονομία, τις μεταρρυθμίσεις και το χρηματιστήριο.

ΠΡΟΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ Κ. ΣΗΜΙΤΗ

Ο εκσυγχρονισμός δεν έχει ημερομηνία λήξης

>>> «Δεν υπάρχει μεταρρύθμιση που λύνει μια για πάντα όλα τα προβλήματα. Τη μία παρέμβαση χρειάζεται να την ακολουθήσουν και άλλες»

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗ ΣΚΟΥΡΗ

«**Η** χώρα πρέπει να έχει συνεχώς ανανεούμενο μεταρρυθμιστικό σχέδιο για να διατηρήσει υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης», «προειδοποιεί» με το βιβλίο του, ο πρώην πρωθυπουργός, Κ. Σημίτης, ενώ ταυτόχρονα σημειώνει -ως πολιτική παρακαταθήκη- πως «ένα εκσυγχρονιστικό εγχείρημα δεν έχει ημερομηνία λήξης». Ο πρώην πρωθυπουργός, για παράδειγμα, τάσσεται ευθέως υπέρ μιας νέας μεταρρύθμισης στο Ασφαλιστικό, που δεν θα επικεντρώνεται στους μισθωτούς του ΙΚΑ, υπέρ της απελευθέρωσης της αγοράς ενέργειας, της μερικής απασχόλησης, υπέρ μέτρων για τη μείωση του δημοσίου χρέους, κ.λπ.

Η «Ημερησία» προδημοσιεύει και σήμερα αποσπάσματα από το βιβλίο του κ. Κ. Σημίτη «Πολιτική για μια δημιουργική Ελλάδα 1996 - 2004», αποσπάσματα που αφορούν την οικονομία, τις μεταρρυθμίσεις, το χρηματιστήριο, την απογραφή.

ΟΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΧΡΕΙΑΖΟΝΤΑΙ ΣΥΝΕΧΕΙΑ >>> Ένα εκσυγχρονιστικό εγχείρημα δεν έχει ημερομηνία λήξης. Ούτε υπάρχει μεταρρύθμιση που λύνει μια για πάντα όλα τα προβλήματα. Τη μία παρέμβαση χρειάζεται να την ακολουθήσουν και άλλες. Γιατί, συνειδητά ή όχι, κάποια θέματα έμειναν ανοικτά, γιατί χρειάζεται να διαπιστωθούν τα αποτελέσματα ώστε να εντοπιστούν οι ελλείψεις, γιατί οι θετικές αντιδράσεις πρέπει να έχουν συνέχεια. Για παράδειγμα, η ασφαλιστική μεταρρύθμιση είχε επίκεντρο τους μισθωτούς του ΙΚΑ. Χρειάζεται όμως να συνεχιστεί και σε άλλους τομείς. Η απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας δεν αποκατέστησε ακόμη τον πραγματικό

ανταγωνισμό. Οι ιδιώτες παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας δεν προχώρησαν ακόμη σε εκτεταμένη εγκατάσταση των νέων μονάδων. Η μερική απασχόληση είναι πια δυνατή, αλλά δεν έχει πάρει ακόμη την επιθυμητή έκταση, ώστε να μειώσει την ανεργία, ιδίως των γυναικών. Η Ελλάδα έχει έναν από τους υψηλότερους δείκτες γραφειοκρατικών εμποδίων στην Ένωση, παρά τις προσπάθειες για την απλοποίηση των προϋποθέσεων επιχειρηματικής δραστηριότητας και τον περιορισμό της γραφειοκρατίας. Ο ΟΑΕΔ, παρά την ανασυγκρότησή του, δεν έχει καταφέρει να παράσχει στους ανέργους εξειδικευμένη και εξατομικευμένη συμπαράσταση σε μεγάλη έκταση. Ο δείκτης του δημόσιου χρέους παραμένει στο επίπεδο του 100% του ΑΕΠ, γεγονός που σημαίνει ότι περισσότεροι πόροι από ό,τι πρέπει απορροφώνται στην εξόφληση χρεών και δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε επενδύσεις.

Ο ενδεικτικός αυτός κατάλογος ελλείψεων και αναγκών συμπληρώσεων θα μπορούσε να συνεχιστεί και με πολλά άλλα παραδείγματα. Οι υστερήσεις της ελληνικής κοινωνίας είναι, παρά τις μεταρρυθμίσεις, ακόμη πολλές. Η χώρα πρέπει να έχει ένα συνεχώς ανανεούμενο μεταρρυθμιστικό σχέδιο για να διατηρήσει υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΣΥΡΣΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗ (2001)

>>> Το σχέδιο δεν προέβλεπε την κρατική χρηματοδότηση του ασφαλιστικού ελλείμματος. Αυτό είχε αρνητική επίπτωση στις ρυθμίσεις που αφορούσαν το ύψος των συντάξεων, τις πρόωρες συνταξιοδοτήσεις και άλλα θέματα. Το γεγονός όμως ότι η πρόταση αντιμετώπιζε τα οικονομικά και ασφαλιστικά προβλήματα μακροπρόθεσμα μας παρέσυρε και δεν δώσαμε την προ-



>>> Κ. Σημίτης

σοχή που έπρεπε στις παραμέτρους που έχουν άμεση σημασία για τους εργαζόμενους και είναι ως εκ τούτου σημαντικές. Το σχέδιο έτσι συνάντησε την έντονη αντίδραση των συνδικάτων. Η προοπτική μιας ισχυρής διάστασης με ένα σημαντικό τμήμα της κοινωνίας και για ένα τόσο ευαίσθητο θέμα δεν άρμοζε σε μια κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ. Μια λύση στο ασφαλιστικό δεν μπορούσε να προχωρήσει με τέτοιους όρους. Η κυβέρνηση απέσυρε γι' αυτό την πρόταση ούτως ώστε ο δημόσιος διάλογος να ξεκινήσει από νέα βάση.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΡΕΠΑ (2002) >>> Η έκθεση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) το 2004 αναγνωρίζει τη θετική συνεισφορά της μεταρρύθμισης του 2002 στη βελτίωση της βιωσιμότητας του συστήματος,

αν και επισημαίνει τα όρια αυτής της βελτίωσης. Αλλωστε και η ίδια η κυβέρνηση είχε δηλώσει ότι η μεταρρύθμιση σχεδιάστηκε με ορίζοντα αντιμετώπισης τα 30 έτη, αντί τα 50 που θεωρεί απαραίτητο το ΔΝΤ. Και τούτο διότι ό-

πως έδειξαν οι αλλαγές που επήλθαν με την ένταξη των οικονομικών μεταναστών στην ασφάλιση, ο σχεδιασμός για τα επόμενα πενήντα χρόνια έχει πολλές αβεβαιότητες.

«ΝΑΙ» ΣΕ ΝΕΑ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ

>>> Η μεταρρύθμιση του 2002 εδραίωσε ένα αίσθημα βεβαιότητας στους ασφαλισμένους. Δημιούργησε τις προϋποθέσεις περαιτέρω διαρθρωτικών αλλαγών στο ασφαλιστικό σύστημα ώστε να υπάρξει περισσότερη ισοτιμία και κοινωνική δικαιοσύνη και άνοιξε τον δρόμο για ενοποιήσεις ταμείων.

Οποιασδήποτε νέες μεταρρυθμίσεις χρειάζονταν, μπορούσαν πλέον να σχεδιαστούν στον κατάλληλο χρόνο χωρίς εκβιαστικά διλήμματα για τους πολίτες. Η Νέα Δημοκρατία, προχώρησε το καλοκαίρι του 2005 σε ρύθμιση του ασφαλιστικού των τραπεζοϋπαλλήλων. Η ρύθμιση αυτή έγινε χωρίς την αναγκαία κατά τη νομοθεσία αναλογιστική μελέτη, χωρίς κοινωνικό διάλογο και με μετακύλιση των υποχρεώσεων των τραπεζών στο κοινωνικό σύνολο.

ΑΥΤΟΚΡΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ

>>> Στην Ολυμπιακή Αεροπορία δοκιμάστηκαν αλληπάλληλα σχέδια αναδιάρθρωσης, τα οποία όμως δεν απέδωσαν. Αυτό οφειλόταν τόσο στην έλλειψη αποφασιστικότητας και την απειρία των διοικήσεων, στην έλλειψη προνοητικότητας και ευθύνης των συνδικαλιστικών οργανώσεων μπροστά στη διεθνή κρίση των αερομεταφορών που προκάλεσε η επίθεση της 11ης Σεπτεμβρίου 2001 στη Ν. Υόρκη, αλλά και στην αρχική διστακτικότητα της δικής μας πολιτικής. Η απώλεια σημαντικών πόρων συνεχίστηκε. Μετά το 2001 και αφού οι προσπάθειες πώλησης του συνόλου της εταιρείας δεν καρποφόρησαν, αποφασίστηκε ο διαχωρισμός της εταιρείας. Μια νέα αεροπορική εταιρεία, οι «Ολυμπιακές Αερογραμμές», ανέλαβε το πιπτικό έργο της Ολυμπιακής χωρίς να επιβαρύνεται από τα βάρη του παρελθόντος.



» Κ. Σημίτης: «Η δημοσιονομική προσαρμογή που επιτεύχθηκε την περίοδο 1996-99 δεν μπορεί να αμφισβητηθεί ακόμα κι αν κανείς θελήσει να δεχτεί τις έντονα αμφισβητούμενες υποθέσεις πάνω στις οποίες στηρίχτηκε η απογραφή»

« Η Ε.Ε. έπρεπε να ζητήσει την άποψή μας...»

Η απογραφή ήταν επιπολαιότητα της Ν.Δ.

» Η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας χειροτέρεψε τη διαπραγματευτική θέση της χώρας και δημιούργησε η ίδια εμπόδια στη δουλειά της

Η απογραφή υπήρξε αντικείμενο έντονης διαμάχης και εκτεταμένων συζητήσεων. Η διεξοδική παρουσίαση του θέματος δεν είναι δυνατή εδώ, γι' αυτό θα αναφερθώ μόνο στη δική μου θέση.

Η Νέα Δημοκρατία, σε όλη τη διάρκεια της οκταετίας, ισχυριζόταν ότι η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ παρουσιάζει μια «εικονική πραγματικότητα». Ο πρόεδρός της είχε, μάλιστα, μιλήσει για «οικονομία τραβεστί».

Η απογραφή εξυπηρέτησε δύο στόχους: Ο πρώτος ήταν η επιβεβαίωση των ισχυρισμών της Νέας Δημοκρατίας και η απαξίωση του έργου της ένταξης της χώρας στην ΟΝΕ. Ο δεύτερος και κυριότερος, να μεταφερθούν όσο το δυνατόν περισσότερες μελλοντικές υποχρεώσεις προς τα πίσω και να επιβαρυνθούν τα ελλείμματα της περασμένης οκταετίας.

ΑΔΙΑΦΑΝΕΙΑ » Επιπλέον, η απογραφή ακολούθησε αδιαφανείς τρόπους. Δεν έγινε υπό την εποπτεία της ανεξάρτητης Κεντρικής Τράπεζας, όπως στην περίπτωση της Πορτογαλίας, δεν έγινε από διεθνείς οργανισμούς, δεν έγινε με συμμετοχή εκπροσώπων της προηγούμενης κυβέρνησης. Καμιά πληροφορία δεν δόθηκε για τα στοιχεία που τεκμηρίωσαν τα συμπεράσματα, αλλά ούτε και πώς συγκεκριμένα προέκυψαν τα συμπεράσματα αυτά. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποδέχτηκε τους ισχυρισμούς της κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας, διότι κατά την πάγια τακτική της δεν αμφισβητεί τις κυβερνήσεις όταν αυ-

τές τροποποιούν προς το αρνητικό τα στοιχεία τους. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα έπρεπε, όμως, να έχει ζητήσει και την άποψη των υπευθύνων της προηγούμενης κυβέρνησης και να ακολουθήσει διαδικασίες που διασφαλίζουν αντικειμενικότητα.

Οι μεταβολές στο λογιστικό έλλειμμα των ετών διακυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ επιτεύχθηκαν κυρίως με την αναθεώρηση τριών βασικών μεγεθών. Το πλέον σημαντικό μέγεθος είναι οι στρατιωτικές δαπάνες.

Πιο αναλυτικά, οι δαπάνες για την προμήθεια στρατιωτικών εξοπλισμών με βάση το λογιστικό σύστημα της Eurostat καταχωρίζονται ως δαπάνη κατά την παραλαβή του εξοπλισμού. Επομένως, οι προκαταβολές ή οι δόσεις πριν από την παραλαβή του εξοπλισμού δεν καταγράφονται ως δαπάνη του προϋπολογισμού.

ΕΛΛΕΙΜΜΑ » Το δεύτερο μέγεθος που άλλαξε, αν και σε μικρότερο βαθμό, το έλλειμμα, είναι εκείνο που αφορά το πλεόνασμα των ταμείων κοινωνικής ασφάλισης. Στον τομέα αυτό μια καταγραφή ήταν επιβεβλημένη και η σχετική διαδικασία είχε ήδη ξεκινήσει με απόφαση του υπουργού Οικονομίας τον Σεπτέμβριο του 2003. Τα πλεονάσματα κατά την απογραφή είναι κάπως μικρότερα.

Το τρίτο μέγεθος που άλλαξε αφορούσε τις αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου δημόσιων επιχειρήσεων κατά τα έτη 1997-99. Όμως, η απογραφή στο θέμα αυτό έγινε παράτυπα, δηλαδή με τη χρησιμοποίηση μεταγενέστερου κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης που δεν ήταν εφαρμόσιμος για

τα χρόνια αυτά ούτε στην περίπτωση της Ελλάδας, ούτε και σε άλλες χώρες.

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ » Πρέπει εδώ να τονιστεί ότι η δημοσιονομική προσαρμογή που επιτεύχθηκε την περίοδο 1996-99 δεν μπορεί να αμφισβητηθεί ακόμα κι αν κανείς θελήσει να δεχτεί τις έντονα αμφισβητούμενες υποθέσεις πάνω στις οποίες στηρίχτηκε η απογραφή. Το δημοσιονομικό έλλειμμα μετά την απογραφή του 1999 γίνεται 3,4% (από 1,8%) του ΑΕΠ, δηλαδή απέχει 10 εκατοστιαίες μονάδες από το έλλειμμα του '93, τελευταίο χρόνο διακυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας, και 6,8% από το έλλειμμα του 1995. Και πάλι είναι το χαμηλότερο έλλειμμα που είχε για πολλές δεκαετίες η χώρα.

»

Η ΝΔ πίστευε ότι με την κίνηση αυτή θα έθιγε μόνο την εικόνα της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ και η ίδια θα αποκτούσε κύρος στην Ε.Ε. για τη «γενναία πράξη» της. Το αποτέλεσμα βέβαια ήταν τελείως διαφορετικό: Εκτέθηκε η Ελλάδα

της χώρας και δημιούργησε η ίδια εμπόδια στη δουλειά της. Τα κράτη-μέλη δεν διακρίνουν μεταξύ κυβερνήσεων, αλλά χρεώνουν στη χώρα τις αρνητικές συμπεριφορές κάθε κυβέρνησής της.

Στο ιδιαίτερα διεκδικητικό και ανταγωνιστικό περιβάλλον της Ένωσης, τα λάθη του ενός αποτελούν συγκριτικά πλεονεκτήματα για τους άλλους, τα οποία δεν διστάζουν να εκμεταλλευθούν προς όφελός τους.

Διαρθρωτικές αλλαγές

14 συγχωνεύσεις - εξαγορές τραπεζών μέσα σε 3 χρόνια

» Σημείο καμψής για τις αποκρατικοποιήσεις υπήρξε η πώληση της Ιονικής την περίοδο 1998 - 2000

Την τριετία 1998 - 2001 πραγματοποιήθηκαν συνολικά δεκατέσσερις εξαγορές και συγχωνεύσεις τραπεζών. Τότε διαμορφώθηκαν οι πέντε μεγάλοι τραπεζικοί όμιλοι στη χώρα μας (Εθνική, Eurobank, Alpha, Εμπορική, Πειραιώς), γεγονός που ενίσχυσε τον ανταγωνισμό στις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες.

Σημείο καμψής για τις αποκρατικοποιήσεις υπήρξε η πώληση της Ιονικής την περίοδο 1998 - 2000. Το σωματείο των εργαζομένων στην τράπεζα διαφώνησε με

την πώληση και προσπάθησε με κάθε τρόπο να την εμποδίσει. Αυτή η προσπάθεια ματαιώθηκε, η αποτέλεσε μάλιστα σημείο αιχμής του συνδικαλιστικού κινήματος. Οδήγησε σε απεργία σαράντα επτά ημερών το προσωπικό, σε απεργίες

την ΟΤΟΕ, την ΑΔΕΔΥ και τη ΓΣΕΕ, στην παρεμπόδιση της λειτουργίας της τράπεζας, ακόμα και σε άσκηση βίας κατά των υπαλλήλων και των συνδικαλιστών που διαφωνούσαν. Στο τέλος όμως τα συνδικάτα αναγκάστηκαν να δεχτούν την πώληση. Η αποφασιστικότητα της κυβέρνησης τα έπεισε ότι θα προχωρούσε οπωσδήποτε στην εφαρμογή της πολιτικής της. Το υψηλό τίμημα που επιτεύχθηκε κατά την πώληση και ο ανταγωνισμός μεταξύ των μεγάλων τραπεζών για την απόκτησή της άλλαξαν το κλίμα υπέρ των αποκρατικοποιήσεων.

ΙΟΝΙΚΗ » Το διακύβευμα στην περίπτωση της Ιονικής, όπως και σε άλλες περιπτώσεις αποκρατικοποιήσεων, δεν ήταν η ματαίωση του σοσιαλιστικού εγχειρήματος λόγω της ιδιωτικοποίησης των μέσων παρα-

γωγής, όπως ισχυρίζονταν κάποιοι συνδικαλιστές και η παραδοσιακή Αριστερά. Με τη μετοχοποίηση έληγε ένα ειδικό καθεστώς συνδιαχείρισης των επιχειρήσεων με τα συνδικάτα που ήταν αποτέλεσμα της συχνής εναλλαγής και αδυναμίας των διορισμένων από το κράτος διοικήσεων. Η μόνη σταθερή και οργανωμένη δύναμη στη δημόσια επιχείρηση ήταν η εκπροσώπηση των εργαζομένων. Μπορούσε γι' αυτό να επιβάλει στη διοίκηση τους δικούς της όρους λειτουργίας της επιχείρησης. Παράδειγμα μιας τέτοιας συλλειτουργίας διοίκησης και συνδικάτων ήταν η Ολυμπιακή Αεροπορία.

Σημαντικό βήμα στην πορεία των αποκρατικοποιήσεων αποτέλεσε τον Δεκέμβριο του 2001 η επιτυχής είσοδος της ΔΕΗ στο χρηματιστήριο. Η

είσοδος αυτή προϋπέθετε όμως τη λύση του ασφαλιστικού προβλήματος των υπαλλήλων της επιχείρησης.

»

Τα κύρια εμπόδια προήλθαν είτε από τις διοικήσεις των επιχειρήσεων που δεν ήθελαν την αποκρατικοποίηση γιατί θα σήμαινε την απομάκρυνσή τους είτε από ανταγωνιστικές επιχειρήσεις

είσοδος αυτή προϋπέθετε όμως τη λύση του ασφαλιστικού προβλήματος των υπαλλήλων της επιχείρησης.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ » Αλλά και στον τομέα της ενέργειας έγιναν ανακατατάξεις με τη συγχώνευση το 2003 των ΕΛΠΕ στην ιδιωτική ΠΕΤΡΟΛΑ, καθώς και με τη δια-

δικασία πώλησης σημαντικού μεριδίου της ΔΕΠΑ σε στρατηγικό επενδυτή, που όμως η νέα κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας πάγωσε μετά τις εκλογές του 2004.

Η πώληση της ΕΤΒΑ το 2002, η αποκρατικοποίηση των ναυπηγείων Σκαρामαγκά, η εκχώρηση του καζίνο της Πάρνηθας σε διεθνείς επενδυτές, η διάθεση ενός σημαντικού πακέτου μετοχών της Εθνικής σε ξένες αγορές, αποτέλεσαν τις κυριότερες αποκρατικοποιήσεις της τελευταίας περιόδου.

Τα κύρια εμπόδια εδώ προήλθαν είτε από τις διοικήσεις των επιχειρήσεων που δεν ήθελαν την αποκρατικοποίηση γιατί θα σήμαινε την απομάκρυνσή τους είτε από ανταγωνιστικές επιχειρήσεις. Χρειάστηκε χρόνος και τριβή για να ξεπεραστούν οι διάφορες ενστάσεις.